

Verantwoording

Een paar jaar geleden kreeg ik een stukje 'stamboom' in handen, dat me onbekend was.

De indeling was de gebruikelijke. Twee hokjes naast elkaar: in het ene de naam van de man, in het andere die van de vrouw, daaronder trouwdatum en plaats waar het huwelijk gesloten was.

Onderaan beginnend, stuitte ik vijf hokjes boven de namen van mijn grootouders op de naam Catharina Mulder.

Catharina Mulder... Er begon iets te dagen. Catharina Mulder... was dat niet de ware naam van Kaat Mossel, die vurige Oranjeklant uit Rotterdam? Ik wist vrijwel niets van haar, maar na deze ontdekking wilde ik meer weten. Al lezend over haar, haar vriendinnen en haar tijd, kwam ze duidelijker voor me te staan.

'n Interessant iemand, een levensbeschrijving waard.

Wat u in handen hebt, is een bescheiden poging daartoe. Een biografie, waarin naar volledigheid gestreefd is, kon dit niet worden.

In ieder geval wil dit boekje een indruk geven van Kaat Mossel en hopelijk is dat zinnig nu Kaat vergeten lijkt. Terwijl toch iedereen in haar tijd haar kende en ze in de geschiedschrijving van Rotterdam steeds een royale plaats innam...

Is ze echt vergeten of weet de Rotterdammer met name anno 2008 nog iets van haar?

Om er enige indruk van te krijgen stelde ik me ergens op in de Maasstad. Om precies te zijn: aan het begin van de Nieuwe Binnenweg.

Aan een aantal willekeurige voorbijgangers vroeg ik: A. bent u Rotterdammer? en B. wat zegt u de naam Kaat Mossel?

Hoge verwachtingen had ik niet. Toch vielen de reacties me nog tegen. Jongeren bleken nooit van haar gehoord te hebben. In één geval had iemand de naam wel eens opgevangen, maar hij kon niets van haar vertellen. Verschillende ouderen reageerden herkendend: 'O ja, Kaat Mossel.' Ging je doorvragen, dan bleek toch de kennis heel gering, een enkele uitzondering daargelaten. Een oudere vrouw had wel eens over haar gelezen en merkte enthousiast op 'Kaat Mossel... die sloeg iedereen op z'n herses.'

Kaat Mossel 'leeft' niet meer, zelfs niet in Rotterdam waar ze dus indertijd zo'n unieke plaats innam. Ze is vergeten. Jammer, want ze was kleurrijk, uitzonderlijk en boeiend en ze heeft *'een lot ondergaan, hetwelk ons nageslacht naauwelijks zal kunnen gelooven dat heeft kunnen voorgevallen zijn geweest.'*

Maar, nogmaals, misschien komt ze voor de lezers van dit boekje na ruim 200 jaar opnieuw een beetje tot leven.

Tenslotte, wat de titel betreft.

Kaat was dus de bijnaam van Catharina Mulder, Keet is de naam van een ander Rotterdams lieverdje: Keet Swenke, boezemvriendin van Kaat. Met andere Rotterdamse vrouwen en mannen kwamen ze in opstand. 'Kezen' zo werden de patriotten genoemd. Waarschijnlijk is die aanduiding afgeleid van de naam Cornelis de Gijzelaar, pensionaris van Dordrecht, een van de voormannen van de Hollandse patriotten.

Geraadpleegde bronnen

J. Aarse, Mr.H.C. Hazewinkel, Alfred Kossmann: Prentenboek van Rotterdam (Amsterdam, De Arbeiderspers).

Ach, lieve tijd. Zeven eeuwen Rotterdam en de Rotterdammers (Zwolle, Waanders).

A.H. Algra: Dispereert niet, deel III (Franeker, Wever)

D.J. Baarslag Dzn.: De groote historie van een klein land, deel VII - De revolutietijd (Baarn, Bosch en Keuning)

Machteld Bouman, Marike Vierstra: Maar wie droomt er te Rotterdam! 650 Jaar literair leven aan de Maas (Naarden, Strengholt)

* Johanna Breevoort: Kaat Mossel, tooneelen uit het leven van eene Rotterdamsche orangeklante voor ons volk geschetst. (Rotterdam, Zwagers) H.C. Hazewinkel: Geschiedenis van Rotterdam, deel 11 (Zaltbommel, Europese Bibliotheek)

Dr.C. te Lintum: Uit den Patriottentijd (Rotterdam, Brusse)

Rudolf van Reest: 'n Onbegriepelijk mens (Goes, Oosterbaan en Le Cointre)

J. de Rek: Prinsen, patriciërs en patriotten (Baarn, Bosch en Keuning)*

G. van Rijn: Kaat Mossel (in 'Rotterdamsch jaarboekje' 1890)

Prof. dr.A.A. van Schelven, redactie: Van hoepelrok en pruikentooi. (Nijkerk, Callenbach)

G.J. Schutte: Van verguizing naar eerherstel. Het beeld van de patriotten in de 19^e en 20^e eeuw. In: Voor vaderland en vrijheid, de revolutie van de patriotten (Amsterdam, De Bataafse Leeuw)